

Prenumerata wynosi:

we Lwowie:
miesięcznie 2 korony;
za dwurazową dostawę do domu dopłaca się 60 halercy;
na prowincji:
z jednorazową przesyłką: z dwurazową przesyłką:
rocznie . . . 30 K — h . . . 36 K — h
kwartalnie . . . 7 „ 50 . . . 9 „
miesięcznie . . . 2 „ 50 . . . 3 „
W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen. — W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Adres: „DZIENNIK POLSKI” — Lwów, plac Marjacki I. 7.
Telefonu Nr. 151.

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Właściciele i redaktorowie: DR. K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI i MIECZYSLAW SCHMITT.

Ogłoszenia:

Za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 20 halercy.
Za jeden wiersz petitowy w rubryce *Nadesłane* 40 halercy.
Drobne ogłoszenia po 3 halercy za słowo. — Najmniejsze ogłoszenie 30 halercy.

Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz petitowy 60 halercy.

Numer pojedynczy:

we Lwowie:	na prowincji:
poranny . . . 8 halercy	poranny . . . 10 halercy
popołudniowy . . 4 halercy	popołudniowy . . 5 halercy

Nienawistny „trójlistek” w oczach prusactwa.

Lwów 18 maja.

Biorąc pochop z ustawicznych wymysłów pangermańskiego „Związku ewangelickiego” i jego prasy na rząd i parlament rzeszy, a to za znaną rewizję i dokonaną zmianę ustaw antyjezyckich w Niemczech, wystąpiła *Koeln. Volks. Ztg.* z wysoce znamiennym artykułem pt. „Granice władzy rządu,” który bezwarunkowo świadczy o tej niepospolitej potęgze, jaką w protestanckich i sprusaczonych Niemczech posiada jednak *de facto* centrum katolickie.

Przewodnia myśl jego jest taka: Panom protestantom zdaje się, że centrum zawdzięcza sukcesy swoje dobremu humorowi rządu i że ten rząd z drugiej strony mógłby łatwo poddać do centrum i Kościoła katolicki pewnej politycznej „kuracji głodowej,” po której one z wielką jeno biedą mogłyby wegetować dalej... Otóż w tych Pruso-Niemczech — są słowa monitora nadreńskiego, — jest potęga rządu istotnie większa, niż w innych parlamentarnie rządzonych państwach, w tym jednak wypadku, potęgę tę przecenia się.

Gęsi kapitałistyczne, które poczuwają się u nas do obrony „narodowych interesów,” najgłośniej poczynają gęgać wobec niebezpieczeństw, grożących ze strony Centrum, socjalnej demokracji i Polaków. We wszystkich trzech wypadkach, rządzący rządu działa energicznie i nie pierwiej spocząć, aż „nieprzyjaciela” nie stanie. Naturalnie, łatwiej to powiedzieć niż zrobić, ponieważ jednak krytycy nigdy nie ryzykują, że im ktoś zrobić to każe co oni krytykują, gardlują nie głośniej.

Centrum, socjalna demokracja i Polacy, to czynnik, z których każdy z osobna nie da się tak łatwo pokonać rządowym aparatem, „narodowcy” jednak żądają od rządu by wszystkie te trzy partje za jednym zgładzić zamachem.

Ponieważ Polacy są najłabsi, rząd zabrał się do nich w pierwszym rzędzie, mimo jednak słabości przeciwnika, siły rządu zawodzić poczynają. Mimo to, związek ewangelicki żąda zupełnie serio, by rząd wypowiedział wojnę jeszcze i katolickiemu Centrum. Nie wstrzymuje go nawet w tem żądaniu świadomość decydującej pozycji Centrum w parlamencie, a doradza rozwiązaniu parlamentu i powtarzania wyborów tak długo, aż znajdzie się w nim antycentrum większość. Panowie ci nie sobie z tego nie robią, że liczba 30 Polaków i Alzackich do 40 i 80 socjalnych demokratów do 100 przy najbliższych wyborach wzrósł może, tak, że większość o jakiejś marzy, nigdy do skutku przysię nie będzie wstanie. Zresztą skoro rząd trzy lub cztery razy po kolei parlament rozwiąże i nowe rozpisze wybory, nietylko znaczna część powagi rządu na psy pójdzie, ale i prawodawcze prace parlamentu zostaną uniemożliwione. I stać się to ma dla utopii jakiejś? Czyż ma się rzucić lud niemiecki w wir walki aby może, a prawdopodobnie nie otrzymać w parlamencie większości bez Centrum? Rząd zastanowić się chyba nad tem musi, czy cel wart jest takiej walki i wysiłków.

Zresztą, pojęcia potęgi prusko-niemieckiego rządu i monarchy w tym kierunku, są mocno przesadzone. By się o tem przekonać, wystarczy rzucić okiem na Saksonję i Belgję. Zmarły król Albert Saski był szczerze

katolickim monarchą, a następca jego i brat król Jerzy, również na tem samem stoi stanowisku, a przecież katolicy w ich króju gorzkie podnoszą skargi i znajdują się w położeniu gorszem, niż w nietoleranckim Brunzwicku i w nie o wiele lepszej Meklemburgji. Z drugiej strony, król Leopold belgijski jest źle dla katolików usposobionym liberałem od stóp do głowy, a mimo to, rząd jego rządzi w zupełnie „ultramontańskim” duchu, dlatego właśnie, że zmuszają go do tego stosunki. Prawda, monarcha pruski ma większą na tem polu wolność ruchów niż królowie saski i belgijski, ale i w Berlinie rosół gotuje się na wodzie, a nie na mleku i w Berlinie nie jest się nie zawistym od parlamentarnych wpływów. Konstytucja w Niemczech i Pruszech utrzymać się musi, z tego zaś wszelkie inne wypływają konsekwencje.

Lekkomyślni, którzy żądają by w Niemczech rząd przeciął z urzędu gardło „ultramontanizmowi,” przypominają wszech-niemieckich fantastów, należących na rząd, by co rychlej anektował Austriję, Szwajcarię, Holandję, Belgję, w celu „powiększenia” niemieckiego państwa. Nic łatwiejszego jak stać się takie programy, byle tylko wykonywał je kto inny. Jednym słowem, zdławienie partji katolickiej w Niemczech, jak żąda tego ewangelicki związek, jest absolutnie niemożliwe, nie podjąłby się też tego w dzisiejszych warunkach żaden kanclerz.

Jak z powyższego widać, jest w Niemczech jeszcze partja potężna, której wyrazem centrum parlamentarne, skoro tak jawnie i otwarcie stawia czoło prusactwu i ewangelizmowi. Znamienne to także, że represja, jakich się rząd pruski na Polakach dopuszcza, wywołują — i słusnie oburzenie obozu katolickiego, dla którego byłoby także klęską, zdławienie Polaków. Po nich przyszyby kole i na kraje katolickie, a tego chyba i idea wszechniemiecka nie może dopuścić.

Związek bałkański.

Sofja 14 maja.

O związku Bułgarii i Serbji, który po jeździe króla Piotra serbskiego i księcia Ferdynanda bułgarskiego, rozmaicie komentuje polityczna prasa, pisze nam sofijski korespondent:

Układy czysto ekonomicznej treści, toczące się pomiędzy Bułgarią i Serbią, dały powód politykom i prasie, do podjęcia myśli zawarcia układu politycznego.

Myśl to wielce poważna i najzdrowsza, która ma niezawodnie przyszłość, a im prędzej będzie urzeczywistniona, tem lepiej dla obu zainteresowanych państw i narodów. Związek państw bałkańskich — bo ostatecznie idzie o to, aby skonfederować cały półwysp, o ile on zamieszkały jest przez Słowian — to najwspanialsze marzenie każdego patrioty, to cel wszystkich rozumnych i uczciwych polityków.

Czy daleko on od urzeczywistnienia? Trudno na to pytanie odpowiedzieć, lecz wiem to że źródło bardzo dobrze poinformowanych, iż przynajmniej co do Bułgarii i Serbji, to nad doprowadzeniem nietylko zbliżenia, lecz faktycznego związku do skutku, czynnik bardzo poważnie pracują i żywią nadzieję pomyślnego rezultatu.

Sprawę tę prasa niejednokrotnie w ostatnich czasach poruszała, lecz w ocenianiu faktów często myliła się.

Na podstawie półrządowych odczuw i

źródłowych informacji kreślę obraz obecnego położenia, sądzę, wierny.

Zupełnie fałszywym jest mniemanie, jakoby Bułgaria pragnęła Serbji odstąpić pigułkę pominięcia jej przy układach z Turcją, lub że Serbja o tych układach była wcześniej powiadomiona.

Bułgaria wiodła układy bez oglądania się na Serbję, a jeśli gdzie szukała rady i pomocy, to chyba we Wiedniu, a pośrednio w Petersburgu, który w tej chwili zupełnie jest bezradny i w zupełności musi się zdać na wiedeńskie kierownictwo spraw bałkańskich. Bułgaria wystąpiła z całą świadomością celu i praw swoich w obronie Bułgarów macedońskich, a prawo jej opierało się na tem, iż idzie tu o rodaków, należących do tej samej cerkwi, że przeszło 30.000 Macedończyków szukało i znalazło schronienie w Bułgarii, że ona musiała ich karmić i obarczać własny budżet, że wreszcie stosunki macedońskie przeważnie dotykające Bułgarów tam zamieszkałych, odbijały się fatalnie na wewnętrznych stosunkach bułgarskich i zmuszały ludność tutejszą do wspierania powstania.

Macedonia liczy 1.200.000 Bułgarów, a Serbów wraz z Albańczykami i Kucowalaczami tylko 400.000. Muzułmanów żyje tam 360.000, Greków 60.000. Przeważna więc część to Bułgarzy, oni też stanowili rdzeń powstania. Najwięksi co do liczby, najwięcej też cierpieli, nie dziw więc, że mężarnie ich znalazły odzew w Bułgarii.

Za nimi ujęła się Bułgaria, za nimi jednymi tylko, bo nie miała prawa wstawiać się za Serbami. Europa może zabrać głos w sprawie wszystkich — rząd bułgarski, stojąc na gruncie prawnym tylko bratniego ludu mógł bronić i zapowiedzieć, iż nie może powstrzymać swych poddanych od czynnego udziału w walce o życie 1.200.000 braci. Wmieszanie się Bułgarii urzędowej w sprawę Serbów w Macedonii, Turcja z pewnością odrzuciła.

Nie było podstawy do interwencji na rzecz Serbów, nie mogło więc być mowy o informowaniu rządu serbskiego, ani też wyrażaniu *post factum* Serbji za poniesioną stratę.

Pożyteczność, a nawet konieczność ulg pocztowych, paszportowych i celnych pomiędzy Serbią a Bułgarią odczuwano z obu stron oddawna. Rokowania toczyły się leniwo. Rozumiano potrzebę, ale obopólna niechęć, ugruntowana czasem i bułgarsko-serbskiej wojny, psuła wszystko odtamowała urzeczywistnienie projektów, które dla obu stron muszą być ogromnie korzystne.

Pomyślnie zakończenie rokowań pomiędzy Bułgarią a Turcją zmieniło położenie zupełnie. Tryumf Bułgarii wzbudził uczucia drżące dotąd.

Dziś się mówi i pisze o znanych od dawna sympatiach Rizowa dla Serbji i Rasica dla Bułgarii. Gdzieś one bardzo głęboko były ukryte, gdyż lata długie prócz wzajemnej niechęci obu narodów i rządów nie widzieliśmy wcale jej objawów.

Kilka dni pobytu Rizowa na dworze księcia Ferdynanda, zdawało od Sofji, tyleż w Białogrodzie — i oto jak błyskawica mignęła wieść o podpisaniu układu pocztowo-telegraficznego i ukończeniu rokowań co do spraw paszportowych i celnych. Lada dzień układy zostaną ogłoszone. Serbja i Bułgaria zbliżą się na gruncie ekonomicznym w ciągu kilku tygodni więcej niżli w ciągu minionych lat kilkudziesięciu. Haniebna porażka Serbów utonie w niepamięci, zastąpi ją związek pocztowy, cel-

ny, monetarny. Stanie się to z pewnością, bo nie tak ludów nie łączy w dzisiejszych czasach, jak wygoda na polu ekonomicznym. Taniocią pocztą, zniesieniem przymusu paszportowego, wspólną obroną celną przeciwko obcemu wyzyskowi, uprawnieniem monet obu państw, zbliżą się sobie oba narody niezawodnie bardzo szybko.

Że na tym gruncie wyrośnie ścisły związek polityczny, wątpić nie można. Rzecz to tylko czasu pewnego. Jeśli obce wpływy nie popuszą tego, co obecnie zapoczątkowano, sprawa może w bardzo niedalekiej przyszłości przybrać formy pewne, formy formalnego traktatu.

Nie wątpię, iż oba narody i oba rządy do tego dążą i dążyć będą bez wstychania, bo w takim związku leży zadowolenie pragnień stron obu.

Później udałoby się już łatwo przyciągnąć i resztę.

Związek bułgarsko-serbski stanowiłby na Bałkanie potęgę, a kwestja macedońska rozwiązałaby się bardzo łatwo. Europa silnym chętnie poda rękę. Ekonomiczne korzyści nas nie miną; zapewnione one na długo, bo przemysł na półwyspie bałkańskim nie rychło się rozwinię — a uwolnienie nas od konieczności bronięcia narodów przez Turcję uciążliwych, olbrzymią by dla nas była ulga. Związek bałkański, to wyzwolenie Europy, a przedewszystkiem Austro-Węgier od nieustających kłopotów, wydatków, strachu przed jakąś niespodzianką, któraby mogła wywołać wojnę dla nas nie obojętną.

Pozostaje pytanie, co właściwie dało taki żywy impuls pragnienia zbliżenia się Serbji i Bułgarii?

Zapędy młodzieży piękne są, ale one dziś jeszcze zbyt mało ważą na szali polityki. Młodzież gorącą posłała za hasłem, ale ta młodzież hasła nie wydała. Młodzież wszędzie jest patriotyczną i raczej oczekiwać po niej można, iż zechce się mścić za Sławnicę i Piro, niżli spieszyć podać dłoń wrogom. Więc na pewno nie młodzieży to pomysł, co młodzież wykonała w Sofji i Białogrodzie. Widzieliśmy nadto, jaki duży udział brali starsi, wytrawni politycy w obu zjazdach.

Hasło dały rządy. Bułgaria rzuciła myśl wysnutą w zaciszu książęcego pałacyku — Serbja ją pochwyciła... z zapalem.

Zrozumieć to łatwo. Organ rządu bułgarskiego powiada, iż celem gabinetu obecnego jest: „niezawisłość półwyspu bałkańskiego i wyzbawienie jego narodów od wszelkiej obcej opieki!”

To treść obecnego dążenia do zbliżenia się rzetelnego do Serbji.

Bułgaria działała w ostatnich latach dużo. Urosła ekonomicznie, zorganizowała, powiększyła armię i czuje się silną, bardzo silną. Wierzy, że w tej sile jej powodzenie i pragnie ją utrzymać. Dojście do skutku układu z Turcją zdźwignęło ją moralnie, wzniosło jej znaczenie polityczne. Dobicie się tego, nad czym Naczowicz tak długo, tak przeczornie, tak mozolnie pracował, rozpałło nagle dawno żywione pragnienie — zapewnienia samodzielności, wielkości Bułgarii na zawsze.

To zapewnienie leży w ścisłym związku politycznym z Serbią. Oba te państwa, oba te narody razem stanowiłyby niezawodnie potęgę na Bałkanie. Zafatowano więc szybko dawno zaczęte układy w Białogrodzie, a Ri-

zow był wysłany tylko dla zapalenia Serbów do idei wielkiego związku.

Bułgaria pragnie wielkości, nie dziwi więc, że tak energicznie wzięła się do dzieła. Ale dlaczego Serbja, pomna jeszcze doznanej upokorzenia, tak rychło myśli polityczną sobie przyswoić, tak gorąco ją wzięła do serca?

W Serbji czują wszyscy, umiający zdrowo myśleć, ogromne znękanie.

Zmiany konstytucji, pisanie na kolanie nowych, przewalanie gabinetów, szukanie nowych zasad politycznych i gwałtowne wracanie do starych, nareszcie haniebne morderstwo króla, doprowadziły do takiego zamętu, iż niemal wyszła już nie widziana.

Nowy król traci głowę w tym chaosie. Mordercy domagają się wdzięczności, świat cały i lepsza część narodu serbskiego woła o stanowcze zamknięcie epoki upodlenia i wybór drogi uczciwej, bo tylko ona jedna wiedzie narody i państwa do prawdziwej wielkości.

Położenie było wprost rozpaczliwe. Garść zbirów otoczyła króla Piotra — a przedstawiciele mocarstw usunęli się.

Tymczasem Bułgaria rosła w potęgę, znaczenie moralne, zajęła wobec Turcji i Europy na Bałkanie stanowisko widne, duże, mocne.

Serbja chwyciła się jak deski zbawienia myśli bliskiego sojuszu z Bułgarią.

Stąd ten zapal tak nagły.

Postawie wrócili do Białogrodu, Bułgaria rękę podaje. Serbja, jeśli na prawdę myśli o ratunku, powinna z chwili korzystać. To jej jedyne wyjście.

Tantalowe męki Rosji.

Ze Rosja nie zaniechała planu wystania co rychlej na Wschód Daleki silnej floty, okazuje się z tego, że z gorączkowym pośpiechem zakupuje najlepsze niemieckie pospieszne parowce. Czy parowce te okute zostaną pancernem i zmieniają się w krążowniki, czy też tylko popłyną z węgiem i zapasami, lub też połowac mają na japońskie statki handlowe, — na razie wiadomo.

Sama tylko bałtycka rosyjska flota, przeważa nad japońską nie posiadając, gdyż na połączenie się z nią zamkniętych w Porcie Artura i Władywostoku eskadr, liczyć nie można. Posiada jednak Rosja na Czarnem morzu siłą rezerwy, która złączona z bałtycką flotą, absolutna nad Japończykami miałaby przewagę. Lecz cóż, na mocy układów z roku 1841, 1856, 1871 i 1878, przejął przez Dardanele jest niureckim okrętem wojennym wzbroniony i Rosja prawdziwie Tantalowe cierpi męki, posiadając na Czarnem morzu znaczne siły a nie mogąc połączyć ich z bałtyckimi i decydujący zwrot nadać wojnie. I to właśnie przykre uczucie Rosji, każe spodziewać się, że tak czy owak, pewnego pięknego poranku, czarnomorska rosyjska flota złożona z ośmiu linjowych pancerników, trzech krążowników pierwszej klasy, sześciu wielkich łodzi kanonierskich, trzech krążowników torpedowych, dziesięciu antytorpedowców i 22 torpedowców pierwszej klasy, czyli razem z pięćdziesięciu dwu statków, ukaże się na egijskim morzu, aby połączyć się z flotą bałtycką, prosto na japońskie popłynąć wody.

Jak owo przedostanie się czarnomorskiej floty przez Dardanele będzie wyglądać, na razie nie wiadomo. Niemcy, Austria, Francja i Włochy nie przeciw temu mieć nie będą i

(2) LUDWIK STASIAK.

POWRÓT NA ZIEMIĘ.

HUMORESKA.

Naczelnik departamentu pyta się poety:
— Czy to pan opiewałeś wielkie czyny Aleksandra Wielkiego, który ujął i trupami zasiał Persję?

— Ja.
— Czy to pan wielbiłeś czyny Juliusza Cezara, który spustoszył i zagarnął Galliję?

— Ja.
— A więc pańskie sławne pióro opiewa wielkie podboje, zwycięstwa nad narodami, zabory i wszelakie genialne dzieła wojny?

— Moje.
Zerwał się szef sekcji kwaterunkowej, leci do diabła, który szupasał poetę z ziemi do piekła i woła ze złością wielką:
— Pocóż go tu sprowadzić? Czy nie wiesz durniu, że tu jest piekło, a nie dom obłąkanych ani menażerji?

Wyrzucono epikę za drzwi, ja zaś poszedłem zobaczyć co się dzieje w dalszych piekła guberniach. Nie opisać słowem okropnych katuszy. Im głębszy był zbrodniarz, tem głębiej siedzi. Wielka ale zastawiona kara. Na samym spodzie piekła, o ile wzrokiem ogarnąć mogłem, było trzech obokobójców, dwóch rabunkowych morderców i czterdziestu ośmiu artystycznych recenzentów.

Pewnego pięknego poranku przyszedł do

mnie portier z departamentu kwaterunkowego i mówi:

— Masz się pan w tej chwili stawić u dyrektora kancelarii.

Przybiegłem zdyszany i zziębnięty.

— Wasza diabła excelencja mnie wzywa?

— Tak jest.

— Czem mogę służyć?

— Niczem. Wróć się pan z powrotem na ziemię.

— Co? Ja? Na piekło?! A to po co?

— Czyś wiesz, że w ziemię nie ma. Dziś przyszło z Lipska ośm tysięcy defraudantów...

— Cóż mnie to obchodzi? Ja zostanę.

— Jakto? Nie pójdziesz pan?

— Nie pójdę.

— A to czemu?

— Ja wolę w piekle siedzieć, niż tam, na ziemi, za skromnem wynagrodzeniem humoreski pisać.

— A cóż pan myślisz, że my tu mamy hotel dla galicyjskich dziennikarzy? I tak sześćdziesiąt lat tu już pan niepotrzebnie siedzicie.

Próżno opierał się, prosił, groził. Przyzwyczałem się już do piekła. Ktoż pomyślał! Tyle czasu... Sześćdziesiąt lat jak z bicia strzelił. Czas leci, nikt się tu nie nudzi bo tu niema wcale fejtetonów *Kurjera Warszawskiego*. Nic dziwnego, że chciałem tu wiecznie pozostać. Ze łzami w oczach ofiarowałem szatanom moje literackie usługi. Zachęcałem diabłów, aby w piekło założyli tygodnik ilustrowany, decydując się, że będę głównym fejtetonistą i redakcyjnym kierownikiem. Nie przyjęto propozycji mojej, bez litości wypchnięto mnie z powrotem na świat...

Oczywista rzecz, że bezwzględnie udałem się do mojego domu. Sześćdziesiąt lat jak stąd odszedłem... Nic się prawie nie zmieniło, a jakże się wszystko zmieniło! Jabłoni, które szczepiłem, to już stare, bardzo stare drzewa. Pamiętam dobrze, że w rogu mego ogrodu, posadziłem lat temu sześćdziesiąt jawor. Małeństwo to było, z wiosną wyrzały z ziemi dwie zielone chabinki, w ciepłym słońcu rozprzysły się jak strączki, wydając z pośrodku zieleniutki liść. Dziś ówczesne małeństwo, to ogromny jawor, który przerósł wysokością mój dom...

W chwili powrotu mego na ziemię, był prześliczny kwietniowy ranek. Na grzędach moich narcyzów kwitną, róża jerychońska zieleń się okryła, na poręczkach wśród zielonych liści, kiście i grona zielonego kwiatu. Wiśnie okryte kwiatem stoja jak panny ustrojone do ślubu...

Usiadłem w starej altanie, przezemnie za młodu postawionej i spojrzalem na świat. Ludzie snują się ulicą, wzrok mój w gromadzie ludzi leci... Przykre jakieś uczucie. Ani jednej znajomej twarzy, wszystko jakieś obce. Patrzę na posiwiałych starców, może wśród nich...

Nikogo. Nie mogąc dopatrzeć się na ulicy znajomego człowieka, spojrzalem na sąsiednie domy. Wszak tu mieszkali przyjaciele, bracia, sąsiedzi. Patrzę w okna otwarte, na ludzi, którzy idą w ciepły wiosenny, słoneczny ranek do ogrodu. Leciały oczy od lic do lic, wszystko obce, wszystko zimne. Zatem wszystko wymarło, ja sam wśród obcych, zupełnie obcych ludzi.

Do ogrodu wyszła służąca i zmierzają mnie zdziwionem i gniewnem okiem.

— Kto wam dziadku do ogrodu wejść pozwolił?

Sam sobie pozwoliłem.

— Czego tu chcecie?

— Czego chcę? A wiesz moja dziewczyno... jakże ci na imię?

— Marysia.

Otóż moja Marysio chce mi się jeść. Widzisz, ja zawsze w kwietniowym ranku jadłem w tej altanie śniadanie. Bądźże tak dobra i przynieś mi tu do ogrodu prędko czekolady, a uważaj, żeby była gorąca. Pewnie w domu będą i biszkopty bo lat temu sześćdziesiąt, zawsze na śniadanie miałem czekoladę i...

— Hi Hi Hi!

— Z czegoś się śmiesz Marysio?

— He He He! Patrzcie! On rozkazuje! Czekolady?! A może dziadku chceś pulardy z szampionami, co? Hi Hi! Czekolady?

— Moje dziecko, usłatkuj się w tym śmiechu. Ja nie jestem wcale dziadem.

— Czemże więc jesteś?

— Jestem właścicielem tego domu.

— He He He! Właścicielem?! Hi Hi Hi!?

— Tak jest. To mój dom.

— Hi Hi Hi! Twój?! Właścicielem?! Poczekajże dziadku, ja ci dam właściciela zaraz.

Odwrociła się na pięcie i znikła w sieni domu. Za kilka minut wyszedł do ogrodu młody jakiś człowiek. Szedł wprost ku mnie. Spojrzałem na niego, wpatrzyłem się w jego twarz. Mój Boże! Przecie to rysy mego wnuka. Wnuka znałem, pamiętałem. Ten zu-

pełnie podobny, jakoby wykapany. Zatem to jego syn, prawnuczek moje, moja krew. Wybitne, rodzinne podobieństwo!... Zerwałem się, żeby paść w jego objęcia...

Wstrzymał mnie reka, gestem i lodowatym spojrzeniem.

— Czego wy chcecie mój człowieku?!

— Przyszedłem do ciebie mój drogi...

— Zaraz. Tylko bez czułości. Po co przyszedłeś do mnie?

— Jakto po co?! Jesteś mym prawnukiem.

— Prawnukiem?! Jakim prawnukiem?

— W prostej linii. Ja jestem twym pradiadem.

Młody człowiek zastanowił się chwilę, potem rzekł:

— Idę! Jesteś starszku, a nie moim pradiadem.

— Co? Jakto? Ty to mówisz? Moja krew?

Prawnuk mój przerwał rozmowę szorstko. — Słuchajcie mój ojciec. Zaliście się przed moją służącą, żeście głodni. Dawać jałmużnę według moich przekonań nie jest łaską, ale obowiązkiem, to też obowiązkiem moim jest nakarmić i wesprzeć żebrzącego. Ale nawzajem ten co żebrze, nie powinien być bezczelnym łotrem. Powołanie się na pokrewieństwo ze mną, żądanie nie chleba, ale czekolady z biszkoptami...

— Za pozwoleniem mój synu drogi. Zachodzi straszna pomyłka i dziwne nieporozumienie.

(Ciąg dalszy nastąpi).

pewnie nie wniosą z tego powodu protestu, pozostanie tylko jedna Anglia, która plan cały w niwecz obrócić byłaby w stanie. Na sułtana, który dzięki silnym warunkom na brzegach Dardanelów byłby w stanie zagrozić Rosjanom drogę, nie zważa nikt, zdaje się bowiem, że Turcja, która sporo milionów odškodowania wojennego jest Rosji winna, porozumiała się już na tym punkcie z Petersburgiem i sułtan w danej chwili przymknie oboje oczu i rosyjskiej flocie niby przez nieuwagę, obok Stambułu w nocy przepłynąć pozwoli, tembardziej, że wie o tem, że flota ta nie przeciw niemu wiezie armaty.

Na razie jednak, dzięki Anglii, rosyjski Tantal cierpi. Stoi w wodzie, a nęcające winogrona czarnomorskie uciekają odep, skoro tylko ręką po nie sięgnie. Lecz — strach pomysł, co stałoby się, gdyby ów Tantal winogron tych dosięgnął!... Wówczas, kto wie, czy groźba odjeżdżającego na plac boju Kuropatka, że ani jeden z Japończyków, którzy na Korei wylądowali, nie obaczy już swej ojczyzny, nie spełniłaby się? Ogromna rosyjska balticko-czarnomorska armada po zniszczeniu floty japońskiej, przerwałaby komunikację japońskich wojsk lądowych z macierzystym ich krajem i wszelkie dowozy, tak, że armia lądowa, sama sobie pozostawiona w zniszczonym przez Rosjan i obróconym w pustynię kraju, doznałaby losu „wielkiej armii” Napoleona.

Na razie jednak do tego bardzo daleko, gdyż na straży interesów Japonii stoi potężna Anglia, a ponadto, japońscy generałowie pewnie studiowali gruntownie historię napoleońskich wojen i starać się będą uniknąć popełnionych przezeń błędów. A tymczasem kolosalny rosyjski Tantal — cierpi.

Od administracji.

Powieść Kazimierza Glińskiego „Boruta” w wydaniu fejetonowym jest do nabycia w naszej Administracji po cenie 80 h.

KRONIKA.

Djarjusz lwowski. Czwartek 19 maja. Teatr miejski: „Podrzutek”, tragedia. Początek o godzinie 7½ wieczorem.

Teatr ludowy: „Kopciuszek”, baśń fantastyczna. Początek o godzinie 7½ wieczorem. Na politechnice (sala nr. 189): Wystawa projektów konkursowych na przebudowę domu mieszkalnego na wsi. Od godziny 10 rano do 4 popołudniu.

Kalendarz. Czwartek (19): Pięta Celest. — Krzesomyśla. — (6); Wozn. Hospod. Wschód słońca o godzinie 4 minut 23, zachód o godzinie 7 minut 32.

Stan powietrza: Godzina 6 rano. Ciężota: +9° R. deszcz.

Mianowania. Prezydium krajowej dyrekcji skarbu zamianowało adjunkta podatkowego, Juliana Stabiewskiego, oraz ukwalifikowanych podoficerów Józefa Metelkę, Jana Popławskiego i Stanisława Dammę, kancelistami skarbu w XI klasie rangi.

Sąd krajowy wyższy w Krakowie zamianował auskultantami praktykantów sądowych: Feliksa Władysława Krzysia, Aleksandra Leona Aleksandrowicza, Henryka Matuzińskiego, Jerzego Flataua i Emila Zygmunta Groelęgo.

Przeniesienia. Sąd krajowy wyższy w Krakowie przeniósł w drodze zamiany miejsc służbowych kancelistów sądowych: Bolesława Nowakowskiego ze Starego Sącza do Jasła, a Jana Niepokoję z Jasła do Starego Sącza.

Uwolnienie od podatków. Namieśnictwo lwowskie zawiadomiło z początkiem r. b. wydział krajowy, że minister skarbu upoważnił skarbu do uwolnienia, począwszy od 1 stycznia 1904, od podatku domowego budynku budynków rad powiatowych, przeznaczonych na pomieszczenie urzędu i pomieszczenia dla urzędników lub służby. O tem postanowieniu ministerstwa zawiadomił wydział krajowy wszystkie wydziały rad powiatowych. Wobec tego, że ministerstwo skarbu zaliczyło te budynki do kategorii domów, którym z tytułu ich przeznaczenia przysługują uwolnienie od opłacania podatku domowego, uwolnienie to *ipso jure* zaciągają się także na dodatki autonomiczne, gdyż przez stałe uwolnienie od państwowego podatku odpadła tem samem podstawa podatkowa, na którą

rejb można było oprzeć wymiar dodatków autonomicznych. Wydział krajowy, wychodząc z tego zapatrywania, odniósł się do dyrekcji skarbu, żądając wydania zarządzenia, aby nie wymierzano i nie ściągano dodatków autonomicznych do podatku od tych budynków rad powiatowych, którym po myśli reskryptu ministerstwa skarbu przysługują uwolnienie od podatku domowego.

W auli politechniki odbył się wczoraj koncert, urządzony staraniem słuchaczy IV roku wydziału chemii technicznej, na dochód wycieczek naukowych profesora Br. Pawlewskiego. Koncert ściągając tłumy publiczności i wypadł znakomicie. Rozpoczął go chór akademicki, pod batutą p. Szczepańskiego, odśpiewaniem „Jakże cię mam brać dziewczyno!“. Następnie, powitana hucznymi okłaskami, p. Marja Mokrzycka, odśpiewała arję z „Halki“. „Gdyby rannem słonkiem“, a nadprogramowo, zmuszona do tego okłaskami, piosenkę „Skowronek śpiewa“. Następnie kwartet wionolenczowy odegrał utwory Chopina i Corellego, poczem p. Mokrzycka odśpiewała polonez z opery Moniuszki „Verbum nobile“ i piosenkę „Pójde ja w lasy“. Dalej znany śpiewak naszej opery p. Szymański odśpiewał pieśń młodej kompozytorki panny Zofii Obtułowiczówny „Tam chciałabym iść“, deklamowała artystka naszej sceny, panna Jankowska, a p. Mossoczy odśpiewał arję z opery „Don Carlos“ Verdiego. Piękny ten koncert zakończyły produkcje chóru akademickiego.

Obrona krajowych wód mineralnych. Centralny związek galicyjskiego przemysłu fabrycznego odniósł się do wszystkich izb i Towarzystw lekarskich z przedstawieniem, aby lekarze zalecali pacjentom tylko polskie wody mineralne.

Ochrona szczepienia ospy. W roku bieżącym publiczne ochronne szczepienie ospy czystą naturalną krowianką wykonywane będzie z urzędu przez lekarzy miejskich stale przez lato bezpłatnie. Szczepienie to odbywać się każdego wtorku i czwartku od dnia 20 maja do 20 lipca, a od 20 lipca do 20 sierpnia tylko każdego czwartku, a to zawsze o godzinie 4 popołudniu w niżej podanych lokalach: We wtorek: w synagodze ul. Bożnicza 1. 16, w komisariacie IV dzielnicy ul. Łyczakowska 1. 24, w szkole im. Elżbiety ul. Zielona 1. 10, w ochronie dla dzieci ul. Staszica 1. 5, w szkole izraelskiej ul. św. Stanisława 1. 5, w szkole im. św. Anny ul. Kazimierzowska 1. 36, w szkole im. Piramowicza ul. Ormiańska 1. 23. We czwartek: w szkole im. św. Marcina ul. św. Marcina 1. 6, w szkole im. św. Antoniego ul. Łyczakowska 1. 36, w szkole im. św. Zofii ul. św. Zofii, w szkole im. św. Marii Magdaleny ul. Leona Sapiehy 1. 11, w szkole im. Konarskiego ul. Leona Sapiehy 1. 55, w szkole im. Czackiego ul. Kotłarska 1. 9, w szkole izraelskiej ul. Boimów 1. 43.

Zastanowienie śledztwa. Prokuratorja lwowska zastanowiła śledztwo przeciw Józefowi Sawce, który stał pod zarzutem zbrodni morderstwa, popełnionego rzekomo na osobie „karlika” Bazylego Kamińskiego, roznośiciela widokówek.

Zamach samobójczy. Do jednego z mniejszych hoteli przy ul. Trybunalskiej zajechał przedwczoraj wieczorem pewien elegancji mężczyzna i wynajmawszy wspaniały pokój na pierwsze piętrze zameldował się jako hr. Jerzy S. ze Lwowa. Zapłaciwszy za pokój, polecił służbie zbudzić się o godz. 7 rano. O godz. 10 rano wyszedł wczoraj hr. S. z hotelu, a służącemu polecił, aby, jeżeli zgłosi się do niego dama, hr. K., poprosił ją o zatrzymanie się. Około godz. 1 w południe powrócił do hotelu, a doręczkarzowi, który przywiózł go, polecił oddać list pod wskazanym adresem. Niedługo potem przybyła siostra jego. Zastała go już nieprzytomnym, gdyż hr. S. strzelił tymczasem w lewy bok. Zawieziona stacją ratunkową odwiezła nieszczęśliwego do jednego z prywatnych sanatoriów. Życiu jego grozi niebezpieczeństwo.

Aresztowanie po latach sześciu. W sprawie podanej wczoraj przez nas pod tym napisem wiadomości o aresztowaniu w Krakowie p. Adolfa Macieży, informują nas z pewnego źródła, że nieprawdziwym jest doniesienie niektórych pism lwowskich, jakoby aresztowania tego dokonał lub wogóle podobne wydał polecenie dyrektor policji krakowskiej dr. Michał Flatau, gdyż w dniu owym był on w Wiedniu. Aresztowanie nastąpiło na rekwizycję sądu lwowskiego.

Aresztowanie agitatora. Z Kołomyi do-

noszą, iż onegdaj w południe żandarmerja, na polecenie sędziego śledczego radcy Wiśniewskiego, aresztowała agitatora ruskiego i prowydę „Sic“, ks. Popiela, gr. kat. parochia w Dołhopolu. Aresztowanego przewieziono na noc do aresztów w Kutach, a wczoraj rano oddawiono go do Kołomyi.

Z kraju.

Tarnopol. (Pożar). Dnia 16 bm. około godz. 4 po południu powstał ogień w gminie Issypowce, powiatu tarnopolskiego i w przeciągu jednej godziny zniszczył 21 gospodarstw wraz ze wszystkimi budynkami, a w części także i z zapasami zboża, bądź to w sнопie bądź w ziarnie. Ogień powstał w gminie tamtejszego mieszkańca Michała Czarnuszki, gdzie zaczęła się słoma palić a z powodu posuszy i dość silnego wiatru wszystkie spalane zabudowania w przeciągu kwadransa spłonęły.

Szkoda zrządzona przez ogień wynosi co najmniej 20.000 koron, szczęściem jest tylko to, że z wyjątkiem 5 lub 6 były wszystkie budynki pogorzalców ubezpieczone w rozmaitych towarzystwach. Z żalem jednak wyznać należy, że ratunku prawie jakby nie było; włościanie miejscowi i z przyległych wsi stali obojętnie, przypatrując się niszczącemu żywiołowi a wiele przyczynił się do klęski także brak wody. Już to w ogóle w naszych wioskach policja ogniowa jest strasznie niedbała a po części nawet ze złą wolą wykonywaną, gdyż budynki słomą kryte, a między nimi stawiane stożki są tak gęste, że zaledwie 1 do 2 mtr. palny materiał jeden od drugiego jest oddalony a zwierzchności gminne pozwalają nowe budynki a nawet całe nowe gospodarstwa zakładać po 2 i 3 tam, gdzie wpięty zaledwie 1 gospodarz miał dosyć miejsca. Zapewne władze wejrzą w taką gospodarkę i na przyszłość zapobiegają takiemu pakowaniu budynków jednych na drugie.

(Budowa kościoła parafialnego). Dnia 14 bm. o godz. pół do 7 z rana odbyło się tu uroczyste nabożeństwo na intencję szczęśliwego rozpoczęcia budowy kościoła, w którym wzięło udział bardzo wielu parafian. O g. 7 udała się procesja pod przewodnictwem swego proboszcza ks. prałata Twardowskiego na plac budowy nowego kościoła. Tutaj nastąpiło poświęcenie narzędzi robotniczych i ks. prałat wygłosił gorącą przemowę do zebranych parafian, w której podniósł, iż nadeszła chwila wielka i od dawna oczekiwana, gdyż parafia od lat 120 pozbawiona własnego kościoła, przystępuje wreszcie do jego budowy. Radość wielką malowała się na twarzach słuchaczy, a nawet widzieli się łzy rozrzewnienia, kiedy kaznodzieja podniósł, iż przybytek ten ma stanąć pod wezwaniem Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, a Królowej całego narodu Polskiego. Po skończonej przemowie rozpoczął ks. prałat Twardowski kopanie gruntu pod fundamenty, a po nim wszyscy prawie obecni, tak starzy, jakoteż i młodzi, a nawet działa poszła w ślady swego proboszcza tak, iż wkrótce wykopano dość wielką przestrzeń gruntu. Zapal w dniu tym był wielki i zaraz posypały się składki tak, że zebrano do 200 k. Mamy też w Bogu nadzieję, iż rozpoczęte dzieło po dwu lub trzech latach zostanie szczęśliwie ukończonym. Lecz jakkolwiek pierwsze lody przełamano i już początek zrobiono — to jednak zostaje do pokonania jedna jeszcze wielka trudność, a mianowicie zebranie całkowitych fundusów do zupełnego dokończenia świątyni. Kościół bowiem cały ma kosztować 250.000 koron z tego tylko część tj. 126.000 koron zostanie zebraną drogą konkurencji, a część druga 124.000 koron drogą składek. Ze ofiarnością tutejszych parafian jest wielką i prawie wszyscy zrozumieć potrzebę własnej świątyni, świadczy o tem fakt, iż do tej pory zebrano z dobrovolnych ofiar 54.000 koron. Obecnie zaś zwracamy się do wszystkich Polaków, zamieszkujących Galicję, jakoteż W. Ks. Poznańskie i Królestwo Polskie z gorącym apelem, by choć najdrobniejszymi ofiarami przyczynili się do tego zbożnego, a trudnego dzieła. Składki przysyłać należy do urzędu parafialnego obrz. łać. w Tarnopolu.

Lwów. Rendez-vous przejezdnych. Bez przerwy gorąca kuchnia, znakomity bufet, piwo pilzeńskie i bawarskie, delikatesy, magazyn win i herbat. Musiałowicz i Janik, naprzeciw hotelu Imperia.

Wycieczka przyrodników. Wydział polskiego Towarzystwa przyrodników im. Kopernika zaprasza członków Tow. na wycieczkę majową do Dublan w sobotę dnia 21 maja b. r. Panie i panowie dojeżdżają tramwajem do rogatki żółkiewskiej, skąd o godzinie

2 dopołudniu nastąpi odjazd furkami wiejskimi. Powrót furkami wieczorem. Koszt przejazdu od osoby 2 korony.

*** Zgromadzenie urzędników podatkowych.** Dnia 22 maja b. r. o godzinie 4 popołudniu odbędzie się w sali kasyna urzędniczego we Lwowie ul. Hetmańska 1. 12. I. piętro, zwyczajne walne zgromadzenie członków Stow. urzędników galic. urzędów podatkowych.

Zmarli: W Krakowie zmarł Ignacy Pawłowski, weteran z r. 1863.

W Poznaniu zmarł dr. Stanisław Gruszczyński, b. profesor tamtejszej wyższej szkoły realnej.

NOTATKI literackie i artystyczne.

Repertoar teatru miejskiego we Lwowie. Dziś we czwartek po raz pierwszy (nowość) „Podrzutek”, tragedia w 4 aktach Macieja Szukiewicza, osnuta na tie „Pamiętek pana Seweryna Soplicy; (odznaczona na konkursie dramatycznym Wydziału krajowego). W przedstawieniu biorą udział pp.: Rotterowa, Morska, Węgrzynowa, Orczyńska, Zawadzki, Hierowski, Soliski, Antoniewski, Kwiatkiewicz, Wysocki, Malski, Roman, Kosiński, Kliszewski, Węgrzyn, Jaworski, Rasiński i inni.

Jutro w piątek po raz pierwszy (nowość) „Wenecja w Paryżu”, czyli „Podróż p. Dunan, ojca i syna”, operetka w 3 aktach, a 4 obrazach Siradina i Moineaux, muzyka J. Offenbacha, przekład W. Rapackiego syna. W przedstawieniu biorą udział pp.: Miłowska, Kaspro-wiczowa, Lelewicz, Kratochwil, Malawski, Czerwinski, Okoński, Kosiński i inni. Nowa wystawa.

Z teatru. Z szeregu sztuk, odznaczonych na konkursie Wydziału krajowego, przyszła obecnie kolej na wystawienie dramatu znanego poety krakowskiego Macieja Szukiewicza pt. „Podrzutek”. Dyrekcja teatru zaznając w ten sposób publiczność lwowską z całym dorobkiem artystycznym konkursu, dając stopniowo utwory coraz lepsze, począwszy od „Doktora Rentlowa”, a skończywszy na „Lilith” Germana, która grana będzie w przyszłym sezonie jesiennym. Autor czwartkowej premiery ma już po za sobą dobrą sławę rutynowanego pisarza scenicznego. Jego „Śnieg”, „Kwiat pieśni” i „Utuda”, wystawione w swoim czasie na scenie krakowskiej, przyjmowane były bardzo życzliwie przez krytykę, która przyznawała zawsze p. Szukiewiczowi zręczność w zawiązywaniu akcji, wykwintność języka i wybitny nerw dramatyczny. Najnowszy utwór p. Szukiewicza: „Podrzutek”, napisany pięknym wierszem, oddającym doskonale charakter czasów, wśród których rozgrywa się ów dramat, zbliża się rodzajem swoim, kolorytem i pięknnością języka do „Zaczarowanego koła”. Dyrekcja dokłada wszelkich starań, aby premiera wypadła pod każdym względem najświetniej.

Repertoar teatru ludowego we Lwowie. (Sala dawnego Colosseum, pasaż Hermanów). We czwartek, 19 bm., „Kopciuszek”, baśń fantastyczna ze śpiewami i tańcami w 8 obrazach A. Walewskiego.

W piątek, 20 bm., „Tajemnice Lwowa”, wodewil ze śpiewami i tańcami.

„Szkoły”, organu Towarzystwa pedagogicznego, wyszedł nr. 20 z dnia 14 maja i zawiera: Ze studiów nad psychologią dzieci: Pogląd dzieci na sprawiedliwość i kary; Użycie i nadużycie napojów spirytusowych (fejeton); Bedales: Nowa szkoła w Anglii; Wychowanie dzieci nerwowych.

Rada miasta Lwowa.

Lwów, 19 maja. (Wnioski i interpelacje. — Regulacja ulicy Za zbrojownią i Podwale. — Wybór komisji do zbadania stosunków finansowych urzędników gminy. — Rekurs p. Jägermana. Zamiana gruntu. — Odszkodowanie. — Retulim na mieszkaniu dla wikarego cerkwi św. Paraskewy. — Wsparcia z fundacji I. Franka. — Dostawa płyt chodnikowych. — Konsens budowlany. — Posiedzenie tajne).

Po zagajeniu posiedzenia wczorajszego przez wiceprezydenta Michalskiego, przedstawił r. Chołodecki wniosek, polecający magistratowi urządzenie poidel dla koni przy studniach i hydrantach publicznych. R. Czarniecki zaś interpelował w sprawie skutecznej interwencji zarządu miasta co do skrapiania chodników i części ulicy przez dozorców domów celem usunięcia kurzu na ulicach. Nadto rzucił myśl założenia młyny miejskiego w celu zniżenia wysokich cen pieczy-

wa, oraz zażądał usunięcia z rzeźni miejskiej faktorów mięsa nielwowskiego.

Wnioski te rada przekazała magistratowi do traktowania regulaminowego, Z kolei, po powtórnym uchwaleniu regulacji ulicy za Zbrojownią i Podwale, zabrał głos r. dyr. Gersztman. W imieniu sekcji piątej przedstawił on radzie wniosek nieprzyjęcia do wiadomości sprawozdania magistratu, w sprawie nadmiernego ściągania należności z pensji urzędników i wydania polecenia magistratowi, aby urzędnikom gminy ściągano z pensji tylko przymusowe lub dobrowolne kondytki.

Po uchwaleniu tych wniosków, wybrano do komisji, mającej zbadać stosunki finansowe urzędników, pp.: Gersztmana, dra Lisiewicza i Neumana. Następnie r. Sliwiński przedstawił rekurs prof. Jägermana w sprawie ogrodzenia gruntu spornego pod Wysokim Zamkiem. Rekurs ten był przedmiotem obrad sekcji II i III. Co do odrzucenia rekursu, odnośnie do ogrodzenia gruntu, sekcje zawyrokowały zgodnie, a sekcja trzecia z powodu nietaktywnego wystylizowania rekursu, poradziła odnieść się w sprawie tej do namieśnictwa.

Z kolei referował dr. Lilien tabularne przeprowadzenie zamiany gruntów na Zofjówce z pp. Cieślewiczami, poczem rada uchwaliła wypłacenie pani Toni Steinbergowej 607 kor, tytułem kosztów leczenia córki jej, zmarłej skutkiem przejechania przez woźnicę gminy.

Na wniosek sekcji I. i magistratu, przedstawiony przez r. Bienieckiego, uchwaliła rada podwyższenie retulim na mieszkaniu dla wikarego przy cerkwi św. Paraszewy. Retulim wynosi obecnie 600 koron.

Nad punktem powyższym wywiązała się ożywiona dyskusja. Przemawiali rr. Czarniecki i dr. Lisiewicz, który wyjaśnił stanowisko sekcji II w tej sprawie, oraz rr. Jaworski, Wczelak i dr. Aschkenaze. W rezultacie rada uchwaliła odrzucić rekurs prof. Jägermana, nie wiążący się zupełnie z toczącym się sporem jego z gminą o zajęcie gruntu. Prof. Jägerman ma więc przedstawić magistratowi do zatwierdzenia plany ogrodzenia.

Sprawę nadania wsparcia z fundacji J. Franka referował r. Neuman. Wsparcia udzieliła rada W. Kuliczewiczowi, czeladnikowi krawieckiemu.

Po udzieleniu dostawy płyt chodnikowych gminie miasta Trembowli, uchwaliła rada wydać p. Heschiesowi, właścicielowi realności przy ul. Ścieżkowej, konsens budowlany na wzniesienie kamienicy narożnej o dwu frontach przy ul. Pieszej i Szkarpowej.

Odbyło się następnie posiedzenie tajne, na którym spensjonowano woźnego magistratu Bazylego Denegę i komisarza manipulacyjnego p. Wiednia, oraz nadano obywatelstwo m. Lwowa czterem radnym miejskim, a mianowicie pp.: Neumanowi, Ciechulskiemu, Riedlowi i Wczelakowi.

Delegacje wspólne.

(Telegr. Dziennika Polskiego).

Posiedzenie delegacji austriackiej.

Budapeszt. Minister Pitreich w dalszym ciągu swej mowy powiedział: Nabycie nowych dział, przeprowadzenie nowego zbrojenia dla wojska i marynarki wymagać będzie razem okragło sumy czterystu milionów koron, które stopniowo będą wydawane. Przy tej sposobności wspomina minister także, że z powodu rewizji ustawy wojskowej będzie nieodzownym jednorazowy większy wydatek. Sprawa ta nie jest zupełnie dojrzałą, wydatek ten jednak możnaby już wciągnąć do operacji finansowej, która w swoim czasie będzie przedsięwzięta. Wydatek ten oceniają koła zawodowe mniej więcej na 50 milionów koron. Następnie przedstawiał minister obszernie postępy i zmiany w technice wojskowej i fortyfikacyjnej, które zaszły w ciągu ostatnich lat.

Główne sumy żądanych kredytów wojskowych potrzebne są po pierwsze na rychłe nabycie wstawionej już do extraordinaryum broni repeterjowskiej, utworzenie zapasu karabinów repeterjowskich, nabycie takichże pistoletów w miejsce rewolwerów, model 70; powtórnie na zapasy amunicji dla ciężkiej artylerji, których nabycie dotychczas nie było możliwe. Koszt dział stanowi główną część obecnych wydatków. Dalej idzie doprowadze-

W setną rocznicę proklamacji pierwszego cesarstwa wo Francji

18 maja 1804.

(Ciąg dalszy).

II.

Jak nie — czerwona ciągnie się — przez całą karierę publiczną Napoleona dążenie do zadania ciosu śmiertelnego Anglii, temu najgroźniejszemu i najnieprzełagalszemu wrogowi rewolucyjnej Francji, który tworzył i opłacał wszystkie koalicje europejskie przeciw niej, podsycał w jej własne wojny domowe, nasadzał na życie pierwszego konsula morderców, niszcząc handel i zabierał kolonie Francji. Dążenie to wypełniło z nieubłaganą konsekwencją całe życie Napoleona, począwszy od oblężenia Tulonu w r. 1793, a skończywszy na pogromie pod Waterloo w r. 1816.

Dążenie to, tak bliskie, jak się zdawało, urzeczywistnienia w r. 1805, kiedy połączone floty Francji, Holandji i Hiszpanji gotowały się do wyrzucenia 180.000 Francuzów na brzegi Anglii, było prawdziwą przyczyną wszystkich wojen, wszystkich tryumfów, wszystkich zaborów na lądzie stałym Europy począwszy od roku 1803; ono to wyniosło Napoleona najprędz na niebyswały szczyt potęgi i doprowadziło go następnie do bezprzykładnego w dziejach upadku. To też bez przesady można powiedzieć, że armie francuskie walczyły z Anglią wszędzie: w Hiszpanji i we Włoszech, w Austrii i w Pruszech, w Polsce i w Rosji, na wszystkich morzach i w Koloniach obu półkul świata. Zadekretowany z Berlina w roku 1806 system

blokad kontynentalnej, do którego musiał stpnąć cała nieomal przystąpić Europa, był gigantycznym, jak sam umysł jego twórca, wyrazem tej walki na śmierć i życie, która mogła się skończyć tylko zupełnym powaleniem jednej strony i której epilogiem była... Elba i św. Helena.

Przejdźmy pokrótce najważniejsze fazy ekspansji i cofania się potęgi Napoleońskiej począwszy od pokoju tylicyckiego, zawartego 9 lipca 1807, który powinien był pozostać kracfowym tej ekspansji punktem o ile cała potęga nie miała nieuleczalnie zaniemódz na hypertrofię.

Przedewszystkiem uprzytomnijmy sobie ówczesny stan posiadania Francji.

Po za bezpośrednimi granicami cesarstwa, które obejmowały przestrzeń już wówczas o 2700 mil kwadratowych większą od dzisiejszego obszaru Francji z liczbą ludności równającą się niemal dzisiejszemu jej załudnieniu, wrzynały się po przez Alpy głęboko w półwysp apeniński, podlegały władztwu Napoleona wszystkie nominalnie samoisne państwa włoskie, Szwajcarya, Holandia, całe Niemcy i Księstwo warszawskie jako najdalej na wschód wysunięta placówka francuskiej Europy. Tron królestwa włoskiego, obejmującego Wenecję, Dalmację, Istrię i część byłych Legacji papieskich, zajmował imieniem Napoleona, jako króla, jego pasierb Eugeniusz Beauharnais w charakterze wielokróla; na tronie neapolitańskim zasiadał brat starszy cesarza Józefa, późniejszy król hiszpański, na holenderskim młodszy brat Ludwik, na nowo utworzonym wessalskim najmłodszy brat Hieronim, zwany „König Lustig“, na tronie Włosekiego Księstwa Bergu marszałek Joachim Murat, późniejszy król neapolitański. Całe Niemcy zachodnie i południowe, począwszy od

wyniesionych przez Napoleona do rządu królestw Bawarii, Wirtembergii i Saksonji a skończywszy na drobnych księstwach, o ile w roku 1903 nie zostały zmediatyzowane, tworzyły związany ściśle z Francją, potężny związek reński.

Szwajcaryja, rządzona narzuconą przez Napoleona demokratyczną konstytucją, uznawała go oficjalnie jako „mediatora“, a żołnierze jej walczyli w szeregach armji cesarskiej w Hiszpanji, Niemczech i Rosji. Austria, wyrzucona na mocy warunków traktatów z Campo Formo 1797), Lunéville (1801) i Preszburga (1805) z Włoch, Belgji i Niemiec i odcięta od morza Adriatyckiego z trudem zachowywała jeszcze pozory wielkiego mocarstwa, zwłaszcza wobec zbliżającego się szybkim krokiem bankructwa finansowego. Prusy, pozbawione połowy swego terytorjum, zrujnowane finansowo i ekonomicznie ktrybutcjami i dostawami dla przemazserowujących wojsk francuskich, zmuszone utrzymywać w ważniejszych twierdzeniach załogi cesarskie wegetowały już tylko z łaski zwycięzcy i zdawało się, że nigdy nie zdołają się podźwignąć.

Dziwne zaiste są zrzadzenia Opatrzności! Te same Prusy, które szanbione i zdeptane czołgały się wówczas u nóg swego sąsiada zachodniego, ukarane niejako za dzieło gwałtu i bezprawia, wydzignęły się w kilka dziesiątek lat później, dzięki drugocącemu zwycięstwu nad tą samą Francją, mającą jedynie imię Napoleona na czele, na przodujące w Europie mocarstwo militarne, którego wzrost zagraża dzisiaj równowadze międzynarodowej. A na odwrót: owa Francja, której żołnierze wkraczali przed 100 laty tryumfalnie do wszystkich stolic Europy, roznosząc po świecie wzniośle idee roku 1789,

jest dziś zaledwie jeszcze pierwszorzędnym mocarstwem, skurczonym terytorjalnie, cofającym się pod względem wzrostu ludności, wyczerpującem najlepsze swe siły w walce... z zakonami i Kościołem katolickim. Dawna przewaga Francji nad Europą była o tyle sympatyczną, o ile szerzyła postęp i łamała skostniałe formy urządzeń społeczno-państwowych, dzisiejsza przewaga Prus-Niemiec nie ma nic z szlachetnych pierwiastków tamtejszej dyktatury, umie być pokorną wobec siły, jest wyuzdano-brutalna wobec słabszych.

III.

Tak zatem cały ład stały Europy po Wiśle i Niemen był bezpośrednio lub pośrednio rządzony wedle woli jednego człowieka, którego dekrety, opublikowane w urzędowym Monitorze, bądź wznosiły nowe królestwa i ludzi nowych mianowały królami, bądź stare dynastje pozabawiały tronów.

Zewnętrznym wyrazem i najważniejszą prawie treścią dyktatury Napoleona nad Europą był narzucony całemu prawie lądowi stałemu system blokady kontynentalnej przeciw Anglii, którego konsekwentne przeprowadzenie parto Napoleona coraz dalej na drodze do stworzenia monarchji uniwersalnej. Już w listopadzie roku 1807 padł system tego pierwsza ofiara — portugalski dom Braganza; „Monitor“ z dnia 13 listopada ogłosił światu krótko a wężłowato: „Książę rejent portugalski przestał panować. Upadek domu Braganza będzie nowym dowodem, że nieszczęście zgromadza każdego, kto się sprzymierza z Anglią!“

Okupacja Portugalji przez generała Jurota była niestety tylko pierwszym i najmniejszym ogniem całego łańcucha aktów zabo-

rych, które wszystkie z jednego wypływały źródła i ku jednemu zdążyły celowi: zadaniu śmiertelnego ciosu nieuchwytny w sposób bezpośredni Anglii, a... tragiczny epilog rozegrał się na... św. Helenie.

W Bajonnie popełnił Napoleon najcięższy błąd, który raz po raz nie dał się cofnąć i który rodził dalsze i w ten sposób stał się pierwszą przyczyną ogólnej katastrofy.

Awantura hiszpańska pochłonięła najlepsze siły wojskowe Francji, dając Anglikom upragnioną sposobność do trwałego usadowienia się na półwyspie iberyjskim i nie pozwalając najcięższym arjom cesarskim działać tam, gdzie ich było najbardziej potrzeba, czy to w r. 1809 przeciw Austrii, czy w r. 1812 przeciw Rosji, czy wreszcie w latach 1813 i 1814 przeciw wszech europejskiej koalicji w Niemczech, we Włoszech i Francji.

Napoleon, jakkolwiek znakomitym zresztą był psychologiem, pomylił się zasadniczo w ocenie charakteru Hiszpanów, których osadzał wedle zgniłej dynastji doprowadzającej naród do upadku i wedle ich armji regularnej, nielicznej i lichej, zupełnie niezdolnej do stawiania czoła przeciwnikowi, mającemu za sobą 16 lat bezprzykładnych tryumfów militarnych. Pozostawało jednakże społeczeństwo jako takie, naród hiszpański, którego o zdanie nie pytano, a przedewszystkiem lud wiejski i niższe duchowieństwo tak świeckie, jak i klasztorne, któremu nowy, liberalny, na zasadach wielkiej rewolucji oparty porządek społeczny i prawny groził utratą znaczenia wpływów, bogactw i przywilejów.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Dr. S. C.

Projektujemy i wykonujemy: **Ogrzewania centralne, wentylacje, wodociągi i kanalizację rurową, łaźnie, łazienki, wiercenie studzien i ustawianie pomp** Pralnie i suszarnie mechaniczne. (Oświetlenie patentowanem naftowem światłem żarowem gazowym). **Znicza w miejscowościach nie posiadających gazowal).**

Chylewski, Hruby i Sp.

dawniej Władysław Niemeksa.

Biuro techniczne i Zakład instalacyjny we Lwowie, Kopernika 15 a, II. piętro. 88

Przyjmujemy zamówienia na: **Maszyny, kotły parowe, Chłodnie mechaniczne fabryki lodu. Gorzelnie, Fabryki drożdży, Browary. Tartaki, Młyny zwykłe i autonomiczne. Lokomile i motory gazowe, benzynowe, spirytusowe (szwedzkie i amerykańskie) etc. etc.**

nie do skutku nabycia wstawionych już do ekstradynarjum zapisów prochu bezdymnego dla ciężkiej artylerji; urządzenie wstawionych już do ekstradynarjum zakładów oświetlenia.

Dalej potrzebny jest ten kredyt na polne koleje i lokomotywy, na tren autobusowy, przyspieszenie tempa nabywania namiotów przenośnych, na telegraf, prowianty, uzupełnienie fortifikacji, nabycie materiału dla oddziałów sanitarnych i pionierów. A więc są to wydatki, które już były wstawione w ekstradynarjum, lecz raty na powyższe cele były tak małe, że przeprowadzenie tego planu wymaga nadzwyczajnego kredytu. Chodzi o rzeczy, jak z powyższego widać, które w razie niebezpieczeństwa nie mogłyby być w czasie nabyte. Wynika z tego zarazem, że kredyt powyższy nie jest zawisły od sytuacji politycznej, lecz odpowiada raczej potrzebom wojska i nie daje powodu do jakichkolwiek obaw.

Zabrał potem głos del. Kramarz. Oświadczył on, że bliższe omówienie kredytów wojskowych zastrzeżę sobie na najbliższy tydzień, aż do czasu, kiedy komisja otrzyma wyjaśnienia od austriackiego ministra skarbu. Należy jednak już teraz zażądać od ministra wojny niektórych wyjaśnień. Minister generał Pittreich składa obywatelom wyjaśnienia na postawiony do niego szereg pytań, szczególnie co do obecnego stadium, co do najnowszych modeli armat polnych, co do haubic, wreszcie w sprawie kilku postawionych do niego pytań na temat wojny rosyjsko-japońskiej.

Del. Eugeniusz Abrahamowicz zaznaczył, że ministerstwo wojny argumentując żądanie kolosalnych sum na cele wojskowe słusznie podniosło, iż z góry trzeba wiedzieć w interesie przemysłu jakie dostawy będą rozdane. Jest to argumentacja zupełnie słuszna, ale należałoby jej także użyć wobec rolnictwa, które jest także silnym czynnikiem podatkowym i zasługuje na uwzględnienie. Co się tyczy przemysłu galicyjskiego to w doświadczeniach obecnych musi ustąpić miejsca przemysłowi krajów zachodnich. Galicja nie może wyrabiać rur armatnich ani części składowych amunicji, natomiast jest w stanie dostawać lawety, wozy trenowe, uprzęże i wyroby siodłarskie. Mowca przeto prosi, ażeby wyrób tych przedmiotów polecono przemysłowi galicyjskiemu.

Na wniosek del. Pergelta omawiano dalej ekstradynarjum z wyjątkiem nowych kredytów wojskowych, poczem minister wojny wyjaśniał wszystkie tytuły ekstradynarjum z wyjątkiem nowych żądań i posiadzenie odroczone do godz. 3 po południu.

Na popołudniowym posiedzeniu obradowano dalej nad nadzwyczajnym budżetem wojskowym. Po sprawozdawcy Popowskim, del. Kramarz w ostry sposób krytykował wniesienie żądań nowych na wojsko. Zdaje się, że w ubiegłych latach popełniono wiele zaniedbań, które zdolne są w ludności ostatecznie wiarę w zdolność obrony Austro-Węgier. Mowca zapytuje się, kto winien jest tych zaniedbań i kogo należy za to pociągnąć do odpowiedzialności. W całej tej sprawie jest różnica charakterystyczna znaną polityki austriackiej, tajemniczość i brak szczerości. Również pociągł jak najstrzeżniej wypadu sposób, w jaki wprowadza się w błąd opinię publiczną co do wysokości żądanego kredytu przez tak zwane refundowanie.

Dalsze uwagi mowca zastrzeżę sobie po wysłuchaniu wyjaśnień austriackiego ministra skarbu.

Del. Sustersitz powiedział, że wywody ministra wojny ze stanowiska fachowego zupełnie go przekonały i co do mowy, to uważa on tę stronę sprawy za załatwioną. Chodzi jeszcze o stronę finansową, ekonomiczną i polityczną, nad którą bliżej się jeszcze zastanowić wypada. Mowca sądzi, że byłoby o wiele lepiej, gdyby rząd wojskowy od razu powiedział, ile zamierza w ogóle zażądać celem zapewnienia mocarstwowego stanowiska monarchji. Taka otwartość leżałaby w interesie ogółu.

Del. Pergelt również zastrzegł sobie dalsze wywody po wyjaśnieniach ministra skarbu i tak samo, jak poprzedniej mowcy, wytykał brak szczerości w postępowaniu z rządu wojskowego.

Del. Dobernigg oświadczył, że tajemniczość, z jaką wniesiono nowe kredyty wojskowe, była tak wielką, że nie wiedzieli o nich nawet osoby kierujące w delegacjach. Desygnowany przez delegację, jak się zdaje, również nie został uznany za godnego, ażeby go wtajemniczyć w te sprawy, inaczej bowiem przemówienie jego przy otwarciu delegacji byłoby niezrozumiałem. To postępowanie rządu nie odpowiada godności parlamentu, a mowca oświadcza, że będzie głosował przeciw przedłożeniu.

Del. Tollinger wyraża zdanie, że nagłe takie żądanie wielkich kredytów budzi obawę, iż w razie wypowiedzenia wojny mogłaby się monarchja okazać nieprzygotowaną.

Del. Stuerghk uważa sposób, w jaki wniesiono przedłożenie za błędny i domaga się wymienienia sum jakie jeszcze rząd wojskowy na ten cel żąda.

Hr. Dzieduszycki dziękuje ministrowi wojny za otwarte przyznanie, że kredyty, jakich żąda w tym roku nie stanowią całości i że dalsze żądania po nich nastąpią. Zawsze bowiem wiedzieć lepiej całą nieprzyjemną prawdę, zresztą nikt nie może przewidzieć, do jakich jeszcze kroków zmuszą rząd wojskowy dalsze udoskonalenia techniczne. Woerth i Sedan pouczają, że gdyby Francja w roku 1875 nie była się dała odstraszyć zwiększonymi kosztami od reorganizacji swej armji nie byłaby poniosła takiej klęski w krótkie potem.

Na odwrót Anglja przez reorganizację swej floty w roku 1880 zapewniła swe stanowisko mocarstwowe. Tak samo Austro-Węgry bez odpowiedniej siły zbrojnej rozpadłyby się rychło, przestałyby być pożądanym sojusznikiem a ich niezawisłość nie trwałaby zbyt długo. Z tego stanowiska też Polacy jak zawsze, będą głosować za powiększeniem środków wojennych. Na jedno przytem trzeba jednakże uważać, by ludność była w stanie

odpowiedzieć finansowo tym żądanjom. Mowca przeto zapytuje ministra skarbu, w jaki sposób skarbu zamysła znaleźć na to pieniądze i czy nie zachwieje to zaufania do finansów austriackich.

Minister wojny generał Pittreich dawał wyjaśnienia co do pogotowia wojennego, co do szczegółów przedłożenia, wyjaśnienia dalek techniczne, uznał je jednakże za ściśle poufne.

Z kolei obrady przerwano, dalszy ciąg wczorajszej dyskusji będzie się prowadzić dopiero w przyszłym tygodniu po wyjaśnieniach austriackiego ministra skarbu. Lbza przystąpiła z kolei do dyskusji nad budżetem wspólnego ministerstwa finansów i najwyższej izby obrachunkowej, które to pozycje przyjęto bez dyskusji, poczem posiedzenie zamknięto.

Następne w czwartek przedpołudniem, na porządku dziennym ordynarjum marynarki.

Węgierska komisja skarbową.

Budapeszt. Komisja skarbową sejm węgierskiej zajmowała się wczoraj budżetem dworu królewskiego i sprawą podwyższenia listy cywilnej cesarza. Prez. ministrów hr. Tisza podniósł, że żądanie podwyższenia listy cywilnej jest uzasadnione corocznym deficytem dworu, pokrywanym dotychczas z prywatnej skatuty cesarza. Podwyższenie listy cywilnej następnie uchwalono. Co się tyczy nowych żądań wojskowych to hr. Tisza oświadczył, że wyjaśnienia da w delegacji węgierskiej. Tutaj zauważył, że pokrycie ich przeprowadzone będzie w ten sposób, by budżet nie doznał podwyższenia.

Wojna Japonji z Rosją.

(Telegram „Dziennika Polskiego“).

Odwołanie generała Zazulicza.

Londyn. (Biuro Reutersa). Wedle doniesienia z Petersburga, generał Zazulicz został odwołany z komendy drugiej dywizji syberyjskiej. Następca jego będzie gen. br. Keller, który przed niedawnym czasem opuścił urząd gubernatora Jekaterynosławia, ażeby udać się na plac wojny.

Petersburg. Ros. ag. tel. oświadcza w sprawie doniesienia Biura Reutersa o odwołaniu generała Zazulicza i mianowaniu w jego miejsce generała Kellera, że według prywatnych doniesień wiadomość ta, być może, że jest prawdziwa, jednakże dotychczas nie ma oficjalnego jej potwierdzenia.

Podróż cara.

Krzemieńcuzg. Wczoraj o godz. kwadrans na 10 rano przybył tutaj car, powitany na dworcu przez władze, ziemstwo ludność miejscową i miejską. Miasto było ozdobione. Car udał się na pole ćwiczeń wojskowych, gdzie odbył rewję wojsk, udających się do Azji wschodniej. O godz. pół do 11 car odjechał do Połtawy.

Poltawa. Car przybył tu wczoraj i odbył rewję odchodzących do Azji wschodniej dwóch pułków artylerji, przyczem wygłosił mowę, w której wyraził przekonanie, że armja utrzyma dawną swą sławę. Wieczorem car odjechał.

Stracenie dwóch Japończyków.

Petersburg. (Tel. wł.) W Charbinie stracono dwóch oficerów japońskich, którzy przyłapani zostali przez Rosjan na tem, jak usiłovali wysadzić w powietrze most na kole mandszurskiej. Gen. Kuropatkin ze względu na to, że obaj są oficerami, polecił ich rozstrzelać, a nie powiesić. Młodszy z oficerów prosił, aby mu nie zawiązywano oczu, starszy zaś płakał. Jeden z nich był ewangelikiem, ponieważ zaś nie było nigdzie pastora, przeto pop rosyjski udzielił mu ostatnich pociech religijnych. Pieniądze, które miał przy sobie, przeznaczył na Czerwony Krzyż rosyjski.

Ruchy wojsk japońskich.

Londyn. Lloyd otrzymał z Niuczwangu depeszę z 17 maja, donoszącą, że japońska dywizja pod ochroną dział z japońskich okrętów wyładowała w Kaiczu i maszeruje w kierunku Niuczwangu.

Tokio. (Biuro Reutersa). Druga armja przerwała połączenie kolejowe na północ od Portu Artura w dniach o 15 do 17 bm. w pięciu miejscach, przyczem 146 Japończyków utraciło życie.

Czifu. Japończycy w poniedziałek stoczyli bitwę z rosyjską załogą w Kaiczu na wybrzeżu w odległości 23 mil na południe od Niuczwangu i spędzili Rosjan. Rozlepione w Niuczwangu i okolicy afisze z podpisem szefa sztabu generalnego japońskiego, wzywają Chińczyków do utrzymania porządku, jakoteż do przygotowania zapasów i wozów transportowych, za które Japończycy będą gotówką płacili. Mały oddział rosyjski, który pozostał w Niuczwangu, gotów jest w razie zbliżenia się nieprzyjaciela do opuszczenia miasta. Na kanonierze „Siwucz“ nagromadzono naftę i inne materiały palne, ażeby okręt w razie potrzeby podpalić.

Londyn. (Tel. wł.) Z Niuczwangu donoszą, że przedwczoraj rano znaczny oddział wojsk japońskich wyładował w Kaiczu. Flota japońska, celem zamaskowania okrutnych transportowych, które wysadzały wojska na ląd, bombardowała nadzwyczaj silnie fortifikacje rosyjskie i zmusiła je do zaprzestania ognia.

Londyn. (Tel. wł.) Do Standardu donoszą, iż Japończycy obsadzili Tasziszao. Rosjanie poczynili wszelkie przygotowania do zniszczenia kanonierki „Siwucz“, znajdującej się w porcie w Niuczwangu.

Zarządzenie Aleksiejewa.

Londyn. (Tel. wł.) Z Pekinu donoszą, iż Aleksiejew kazał rozlepieć we wszystkich wsiach chińskich obwieszczenie, iż wszyscy ci Chińczycy, którzy ukrywają Chunchuzów, będą rozstrzelani, a wsi ich spalane. Stosownie do tego zarządzenia, Rosjanie, znalazłszy w jednej ze wsi chińskich ukrytych Chunchuzów, spalili ją, a mieszkańców jej wystrzelali co do nogi.

Neutralność Chin.

Londyn. (Tel. wł.) Z Pekinu donoszą, iż prezydent urzędu spraw zagranicznych ks.

Czing oświadczył, iż Chiny stanowczo zachowają neutralność i że o tem zawiadomione zostaną wszystkie państwa. Nadto książę wydał do wszystkich wicekrólów i gubernatorów polecenie, aby jak najściślej przestrzegali neutralności.

Sytuacja na Bałkanie.

(Telegr. „Dziennika Polskiego“).

Sofja. Munir-basza odbył konferencję z tureckim komisarzem w Sofji. Niewiadomo jeszcze, czy Munir-basza wręczy ks. Ferdynandowi zaproszenie oficjalne do Stambułu.

DEPESZE

telegraficzne i telefoniczne.

Z krakowskiej rady miejskiej.

Kraków. (Tel. pryw.) Wczoraj wieczorem odbyło się drugie posiedzenie budżetowej rady miasta. R. Rotter postawił wniosek o przejście do porządku dziennego nad projektem podwyższenia podatków. R. Daszyński krytykował postępowanie większości rady i zarząca jej nieudolność w gospodarce gminnej.

Na zarzuty poprzednich mowców odpowiedział wiceprezydent Leo, zaznaczając postępy od ostatnich dwóch lat w gospodarce gminnej i konieczność podniesienia dochodów gminy.

Pożar Delatyna.

Delatyn. (Tel. wł.) Wczoraj o godz. 2 popołudniu wybuchł pożar w jednej realności w rynku i przy gwałtownym wicherze rozszerzył się w mgnieniu oka na cały środek miasta. Około dwieście domów spłonęło zupełnie, skutkiem, czego blisko pięćset rodzin bez dachu. Spłonęli między innemi: urządek gminny, bożnica, propinacja, zarząd lasowy i wszystkie sklepy z wiktuałami. Dzięki połączonym zabiegom straży delatyńskiej, straży salinarnej i kolejowej, jakoteż nadworniańskiej i łanczyńskiej o godz. 6 wieczorem pożar zlokalizowano. Wypadków z ludźmi nie było. Szkoda wynosi przeszło pół miliona koron.

Z parlamentu włoskiego.

Rzym. W dalszym ciągu dyskusji w parlamencie minister spraw zagranicznych Tittoni odpowiadał na szereg pytań na temat polityki zagranicznej Włoch.

Podniósł on między innymi, że zjazd w Abbazji z min. Goluchowskim doprowadził do bardzo zadowalających wyników co do postępowania Austro-Węgier i Włoch na półwyspie bałkańskim. Oba państwa nie myślą ani o okupacji, ani o jakichś łupach wojennych.

Stosunek obu państw oparty jest na zaufaniu a błędem są pogłoski w prasie o zamierzonej okupacji Austro-Węgier na półwyspie bałkańskim. Oba państwa nie myślą ani o okupacji, ani o jakichś łupach wojennych.

To, że się jest w przyjaźni z jednym mocarstwem nie znaczy, że z innym istnieje nieprzyjaźń a i w tem niema żadnej sprzeczności, że Włochy zawarły sojusz z jednym mocarstwem, utrzymują przyjaźne stosunki z mocarstwem drugim. W ten bowiem sposób można zapewnić trwałość pokoju.

Należy jednak pamiętać o przestrożce, jaką dał onego czasu reprezentant francuskiej demokracji, demokratom włoskim, że sympatie zwracające się tylko ku silnym, bo od słabych niczego się spodziewać nie można. (Żywe oklaski).

Przemawiało jeszcze kilku dep., między innymi dep. Salli omawiał protest Watykanu przeciw wizycie Loubeta w Rzymie i żądał, by sprzymierzeńcy Włoch, podobnych protestów, zwróconych przeciw nietykalności państwa włoskiego, nie przyjmowali.

Na tem dyskusję ogólną zamknięto.

Francja a Watykan.

Rzym. Osservatore Romano oświadcza, że ogłoszona przez paryski dziennik d'Humanité nota z protestem papieża, nie oddaje do słownictwa jej tekstu.

Paryż. Socjalno-radykalny deputowany Beuieu wystosował do ministra spraw zagranicznych Delcassę pytanie, czy ogłoszony w Humanitate tekst noty papieskiej jest autentyczny. Ministerstwo spraw zagranicznych wobec kilku deputowanych uznało autentyczność tego tekstu, który omawia niemal całą prasę.

Afera szpiegoska w marynarce francuskiej.

Paryż. Dziennik Matin donosi w sprawie szpiegostwa Fragoli, który — jak wiadomo — doniósł rządowi francuskiemu, że jest jakoby w posiadaniu ważnych dokumentów, które wykradziono w celu szpiegostwa, że korespondent jego londyński na żądanie władz francuskich skłonił Fragole, ażeby przybył do Paryża i udzielił wyjaśnień.

Bunt więźniów.

Florence. (Tel. wł.) W więzieniu wojskowym St. Teresa przyszło do krwawych zaburzeń. Więźniowie skarżyli się od dawna już na dyrektora więzienia, że ich w straszny sposób maltretuje. Wczoraj podnieśli bunt. Zabarykadowali się w warsztatach, a na straż, która wzywała ich do poddania się i chciała doprowadzić ich do celu, rzucali narzędziami, cegłami itp. Wzwanow oddział karabinierów, których atoli zbuntowani więźniowie również zasypali gradem cegieł. Dyrektor więzienia jest ciężko ranny. Karabinierom przyszły na pomoc dalsze oddziały wojska i tym udało się więźniów izolować i zmusić ich do spokoju. Odprowadzono ich do cel i skuto w kajdany.

Rzym. (Tel. wł.) W pociągu dążącym z Rzymu do Wenecji zmarła wczoraj nagle na udar sercowy księżna Paulina Sachsen-Weimar, wdowa po następcy tronu księstwa Sachsen-Weimar, a matka panującego dziś księcia Wilhelma Ernesta.

Kronika z ostatniej chwili.

Mianowania. Wiedeń. (Tel.) Wiener Ztg. donosi: Cesarz nadał dyrektorem szkół przemysłowych Janowi Rotterowi w Krakowie

i drowi Teodorowi Morawskiemu z Bielska VI kl. rangi.

Cesarz zamianował prof. fakultetu teologicznego w Salzburgu ks. dra Józefa Altenweisa księciem biskupem w Brixan.

Kontyngent spirytusu. Wiedeń. (Tel.) Konferencja w sprawie kontyngentu spirytusu rozpoczęła się unegadą, a wczoraj zakończyła swe obrady: Wyłącznym przedmiotem konferencji była sprawa uwzględnienia nowopowstałych 162 gorzelń rolniczych przy najbliższym rozdziale kontyngentu. Obrady doprowadziły do porozumienia między grupami interesentów i wyrażono życzenie, aby cesarskie rozporządzenie z r. 1900 zmieniono tak, aby dla nowopowstałych gorzelń na okres 1904—1908 ustalono maksymalną sumę kontyngentu znowu 63.600; a pokrycie tego wzięto po połowie z kontyngentu gorzelń przemysłowych i definitywnie biorących udział w kontyngencie gorzelń rolniczych. Za tem żądaniem oświadczyli się wszyscy eksperci z wyjątkiem zstępów nowopowstałych gorzelń rolniczych w Galicji i jednego eksperta z grupy małych gorzelń przemysłowych.

Wybory do rady powiatowej w Buczaczu. Buczac. (Tel. wł.) Z większej posiadłości do tutejszej rady powiatowej wybrani zostali pp.: dr. Jan Bołoz Antoniewicz, Artur Cielecki, Władysław Czajkowski, Franciszek Horodyski, Aleksander Kobylański, Władysław Serwatowski, Ludwik Sawłowski, Józef Wolgner. Głosujących było 42.

Odkopanie zwłok. Ołomuniec. (Tel. wł.) Onegdaj rano na cmentarzu w Vesda znaleziono zwłoki byłego posła do sejmiku i prezydenta kasy oszczędności w Wołoskim Mezericzu sp. dra Alojzego Mykiska, odkopane, leżące obok grobu w otwartej trumnie. Na cmentarz udata się natychmiast komisja sądowa, która zbadała stan rzeczy. Jak wiadomo, dr. Mykiska, gdy kasa oszczędności, której był prezydentem, upadła wskutek popełnień przez niego malwersacji, chcąc uciec przed odpowiedzialnością, odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru. Wśród ludności atoli kursowała pogłoska, że dr. Mykiska nie odebrał sobie życia, lecz zabrawszy pieniądze z kasy uciekł do Ameryki, a tylko celem uspokojenia wzburzonych właścicieli książeczek wkładowych, rozpuszczono pogłoskę o jego samobójstwie i pochowano figurę z wosku. Jak zbadano, murarz Maurycy Szober, chcąc się przekonać, czy pochowany został w istocie dr. Mykiska, czy figura z wosku, odkopał grób i otworzył trumnę, a przekonawszy się, że leżą w niej w istocie zwłoki dra Mykiska, opuścił cmentarz, nie zamknąwszy trumny i nie zasypawszy grobu.

Strejk. Pardubice. (Tel.) Wszyscy robotnicy rafinerji nafty „Fantom“, w liczbie 4000, rozpoczęli strejk, domagając się podwyższenia płac.

Dział ekonomiczny.

Wiedeń 18 maja.

(fr.) Sprawa nowych kredytów na cele armji i marynarki, zaniepokoiła giełdę w wysokim stopniu. To też pomimo wysoce pokojowego tonu mowy tronowej, wypowiedzianej przy otwarciu delegacji, kurs rent państwowych obniżył się dotkliwie. Sfery giełdowe zadają sobie powszechnie pytanie: skąd rząd zamierza wziąć fundusze na pokrycie tych nowych kolosalnych wydatków wobec tego, że nie może liczyć na uchwalenie ich przez parlament, a zapasy kas państwowych są bardzo uszczuplone, jak to nieraz podnosił minister finansów w radzie państwa. W przeciwieństwie do tutejszej, były dziś wszystkie giełdy zagraniczne dobrze dysponowane. W Berlinie dodatnio oddziaływała zapowiedź bliskich odwiedzin króla angielskiego w Niemczech. Na targu londyńskim zaś zapanowała obecnie taka obfitość gotówki, że eskont prywatny spadł poniżej 2%.

Brak łożyn koszykarskiej. Koszykarstwo w rozwoju przemysłu krajowego zajmuje bardzo poważne miejsce. Przemysł ten rozwija się bardzo intensywnie i zdołał sobie zdobyć znaczny eksport, który z dnia na dzień wzrasta. Okazuje się jednak, że stosunkowo do zapotrzebowań warsztatów koszykarskich nie mamy w kraju dostatecznej ilości plantacji łożyn koszykarskiej i niektóre warsztaty zmuszone są ograniczyć produkcję z powodu braku materiału. Wskazaniem by było, aby rolnicy zwrócili baczną uwagę na to szybko rosnące zapotrzebowanie łożyn koszykarskiej i zakładali jej plantacje. Jest tu wdziczne pole do rozszerzenia produkcji rolniczej. Mamy w kraju znaczne obszary piaszczysto-mocarzarowe, na których można produkować łożyn pierwszej jakości. Nie powinniśmy więc dopuścić do tego, aby nasz przemysł koszykarski zmarniał w samym zaskakaniu dla braku materiału. Cena na łożynę rośnie od lat kilku ogromnie, a agenci zagraniczni zagarniają wykupując całe plantacje.

Stan zasiewów. Wiedeń. (Tel.) Oficjalne sprawozdanie ministerstwa rolnictwa z połowy maja zaznacza, że ciepła pozwalają mieć bardzo dobre widoki na tegoroczne plony, wprawdzie później zima spowodowała zastój, jednakże usunęły go następne znowu ciepła i pogoda. Stan zasiewów w Galicji zachodniej pozwala się spodziewać dobrych zbiorów. W Galicji wschodniej w wielu okolicach stan jest mniej zadowalający. W Galicji wschodniej i na Bukowinie daje się szczególnie odczuwać brak deszczu.

Wiedeń 18 maja. Kursa giełdy wiedeńskiej.

Losy a) procentowe: Austr. zakł. kr. z obli. p. z r. 1880 3 proc. 295.—, Austr. zakł. kred. z ob. p. z r. 1889 3 proc. 292.—, Tow. żegluga na Dunaju 100 zł. m. k. 4 proc. 275.—, Węg. Banku hip. po 100 zł. 4 proc. 269.—, Pożyczka serbska prem. po 100 r. 4 proc. 90.—; b) bezprocentowe Budapeszteńskie (Basilia) 5 zł. 21/10, Zakł. kred. dla h. i p. po 100 zł. 465.—, Clary 40 zł. m. k. 161.—, Pożyczka m. Insubru 20 zł. 80.—, Losy m. Krakowa 20 zł. 77.—, Pożyczka m. Lublany 41 zł. 68.—, Ofen 40 zł. 168.—, Palfy 40 zł. m. k. 161.—, Czerw. krzyża austr. tow. 10 zł. 53/60, Czerw. krzyża węg. tow. 5 zł. 29/25, Losy fund. arc. Rudolfa 10 zł. 66.—, Salma 40 zł. m. k. 227.—, Pożyczka salcburska 30 zł. 75.—, Tureckie oblig. prem. kolej. po 400 fr. 128/75, Losy komunalne m. Wiednia z r. 1874 503.—.

— **Berlin** 18 maja. Przy zamknięciu

wczorajszej giełdy: Kredyty 200/75, Staatsbahny 136/40, Diskont Comandit 184/75, Berliński Towarz. handl. 152/75, Laura 241.—, Bochum 191.—, Kolej połud. wschodnio-pruska —.—, Ruble za gotówkę 216/05, Kolej warsz.-wied. —.—, Kolej morza Śródziemnego —.—, Kolej Meridionalna —.—, Losy tureckie 127.—, Renta włoska —.—, „Harpener“ kopalnie węgla 195/25, Kolej Marienburg-Mławka —.—, Konsolidation —.—, Lombardy 13/40, Kolej Henry 1/3/90, Niemiecki bank narodowy 121/10, Kanada Profered 115/60, Akcje żegluga hamburskiej 107/40; Warszawa krótkie (Kurz Warschau) —.—, Huta „Donnersmark“ 235/25.

— **Berlin** 18 maja. Austrjackie banknoty

85/20, spirytus —.—.

— **Frankfurt** 18 maja. Austrjackie kredyty 200/80, Kolej państw. —.—, Diskonto 185.—, Laura —.—.

— **Paryż** 18 maja. 4 procentowa renta

96/75, mąka 27/55.

TEATR MIEJSKI WE LWOWIE.

We czwartek dnia 19-go maja 1904 r.

Po raz pierwszy: — Nowość!

PODRZUTEK

tragedia w 4 aktach Macieja Szukiewicza.

(Osnuta na tie „Pamiętek pana Seweryna Soplicy“)

O S O B Y:

Hrehory Łopaciński, starosta	p. Knake-Zawadzki
grodzki Orszański	pni Rotter
Barbara, jego żona	pni Morska
Halszka, ich córka	
Erazm Ciechanowiecki, krajczy litewski	p. Hierowski
Marlyna	pni Węgrzynowa
Ksiądz Florjan	p. Solski
Hieronim Łopaciński, biskup łucki	p. Antoniewski
Nieznajomy	p. Kwiatkiewicz
Serwacki, rękodajny starosty Łopacińskiego	p. Wysocki
Kański, rękodajny krajczego	
Bibosz	p. Małski
Wścibosz	p. Roman
Bugiel	p. Kosiński
Skotnicki	p. Nowicki
Gottowt	p. Kliszewski
Klara	p. Węgrzyn
Zawisza	pni Chmielińska
Zawiszyna	p. Rasiński
Rymssa	pni Orczyńska
Podstoli	p. Patiuszenko
Holubej, tatar zdobyczy	p. Jaworski
	p. Bielecki
Książ. Zakonnicy. Szlachta. Goście. Hajduki.	
Służba, — Rzeczą dzieje się w okolicy Orszy, w roku 1673.	
Początek o godzinie 1/8 wieczorem.	

Przyjechali do Lwowa.

dnia 18 maja 1904 roku.

HOTEL GEORGEA. Pokoje od 3 kor. Hr. A. Jelewicki ze Szufrowic. M. Giesel z Felsztyna. K. Horodyski z Żabiniec. S. Jabłonowski z Wereszczanki. Hr. L. Dębicki z Krakowa. R. Wojciechowski z Trzcianny. S. Jasiński z Derczowa. F. Kracki ze Lwowa. J. Boniecka z Królestwa Polskiego. A. Hofer z Wiednia. A. Decani z Radowic. K. Schwarz z Wesi.

HOTEL EUROPEJSKI. Hr. S. Borkowski z Mielnicy. Z. Horodyski ze Zbzydnowa. O. Sala z Wysocka. W. Pieniążek z Lipinek. K. Wysocki z Ostobuża. A. Just z Wiednia. E. Zimmermann z Hamburga. Dr. E. Vitaliani ze Sambora. G. Bienenstock z Wiednia. Ks. A. Mytkiewicz z Krakowa. Ks. A. Rawski z Brzozdowca. Z. Lewakowski z Drohobycza. Radca T. Stefanelli z Suczawy. Dr. S. Picker z Czerniowiec. B. Wyleżyński z Podola ros.

Nadesłane.

Rubryka ta nie pochodzi od redakcji, która też nie

